

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/152/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

91/2018. (IV.19.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a panaszos¹ 2017. április 4-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2018. április 19-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott ülésén született állásfoglalását

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2017. április 2-án történt rendőri intézkedés (igazoltatás, ruházatátvizsgálás) miatt 2018. április 4-én elektronikus és 2018. április 7-én postai úton panaszt terjesztett elő.

I.

A panaszos beadványában előadta, hogy őt a hivatkozott nap 10 óra 25 perckor igazoltatták, és ennek keretében ruházatát is átvizsgálták. Elmondása szerint a vele szemben intézkedő rendőr nem azonosította magát, és bár a panaszos látta, hogy az egyenruháján szerepel a neve, azt ő nem tudta elolvasni.

A panaszos beadványa szerint őt az intézkedő rendőr „közterület felügyelet felfestésével ellátott autóból kiszólva” állította meg, „miközben célirányosan, a járdán” gyalogolt. A panaszos ezzel összefüggésben sérelmezte, hogy a vele szemben fellépő rendőr az intézkedés célját és jogalapját nem közölte vele. A panaszos beszámolója szerint igazoltatásra, ezzel összefüggésben pedig ruházat átvizsgálásra, „motozásra” került sor vele szemben, amely

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

során az intézkedő rendőr az alábbiakat kérdezte: „Az alsónadrágjában sem találnék kábítószer? Biztosan nem? Ha bevinnék, akkor sem?”

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A panaszossal szemben a Rendőrkapitányság fogatosította a panaszolt rendőri intézkedést.

2) A Rendőrkapitányság Rendőrőrs parancsnokának parancsnoki kivizsgálása az alábbiakat tartalmazza:

A hivatkozott rendőri intézkedést a panaszossal szemben 2017. április 2-án 10 óra 25 perc körül *Sz. r. őrmester (kísérőőr)* (a továbbiakban: járőr) a rendőrkapitányság illetékességi területén – a Közterület-felügyelet közterület-felügyelőjével közösen – távfelügyeleti térfigyelő gépkocsizó járőrszolgálati tevékenysége során kezdeményezett rendőri intézkedést az L. utcában a panaszossal szemben.

Az adott időszakban a rendőrkapitányság illetékességi területén a kábítószerhez kapcsolódó bűncselekmények elkövetésének száma megnövekedett, ebből következően az intézkedés bűnmegelőzési és bűnfelderítési célú volt.

A járőr a hivatkozott intézkedésről úgy számolt be, hogy arra azért volt szükség, mert a panaszos „megjelenése, ruházata és fiatalos mozgása – a korábbi tapasztalatok alapján – arra utalt, hogy esetlegesen kábítószer fogyasztott, illetőleg tarthat magánál”.

Az intézkedés jogalapjául a fentiek alapján – a bűnmegelőzési és bűnfelderítés célnak megfelelően – az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése szolgáltatta.

A járőr az Rtv. 20. §-ának megfelelően, a napszaknak megfelelően köszönt, bemutatkozott, közölte jelvéyszámát, majd igazoltatta a panaszost. A panaszos kérdőre vonta az igazoltatás okát, amelyet követően a járőr elmondta, hogy az intézkedésre azért van szükség, mert „megtört a kábítószerrel való visszaélés és az azzal kapcsolatos bűncselekmények száma”. A járőr beszámolója alapján a felvilágosítást a panaszos megértette és tudomásul vette.

Az intézkedés során a járőr fellépése határozott, lényegre törő volt, de nem sértő. A panaszban idézett kérdéseket a járőr valóban fölvetette, azonban annak módja nem volt cinikus, vagy sértő. A feltett kérdések alapján a panaszos határozottan tagadta, hogy nála kábítószer lenne.

A járőr elmondása szerint ő az intézkedés végén megköszönte a panaszos együttműködését és türelmét, majd a napszaknak megfelelő köszönéssel elbúcsúzott.

Az összefoglaló megállapítás alapján a járőr fellépése és intézkedése „jogszerű, szakszerű, indokolt, valamint az Rtv. 15. § alapján arányos volt”.

3) A rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Őr és Kísérőszolgálati Alosztály intézkedő járőrének jelentése az alábbi többlet-információkat tartalmazza:

A jogszabályoknak megfelelő bemutatkozás és azonosítás után a járőr felszólította a panaszost, hogy személyazonosságát igazolja, amelynek a panaszos eleget tett, ugyanakkor sérelmezte az igazoltatás okát. A járőr panaszost a WAP rendszerben ellenőrizte, amelyben ő nem szerepelt.

Ez követően a járőr tájékoztatta a panaszost, hogy megnövekedett a kábítószerrel összefüggő bűncselekmények elkövetésének száma, ezért az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően ruházatát és csomagját átvizsgálja. A járőr megjegyezte, hogy motozásra nem került sor. Ezt a járőr beszámolója szerint a panaszos megértette és tudomásul vette. A panaszos ruházatának és csomagjának átvizsgálása eredményeként bűncselekmény elkövetésének gyanújára utaló anyagot, eszközt a járőr nem talált.

A járőr fellépését határozottnak, lényegre törőnek, de nem sértőnek minősítette. A panaszolt által idézett kérdést a járőr feltette, amelynek indokaként az adott időszakban tapasztaltakat hozta föl.

III.

A panaszos sérelmezte, hogy őt megfelelő cél és jogalap nélkül igazoltatták, valamint vizsgálták át ruházatát, és motozták meg.

Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, továbbá a XV. cikkben foglalt egyenlő bánásmód követelményét az alábbiak szerint.

1) A Testület értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vonta-e intézkedés alá.

Az Alaptörvény Az Állam fejezetének 46. cikke alapján a rendőrség alapvető feladata a bűncselekmények megakadályozása, felderítése, a közbiztonság, a közrend és az államhatár rendjének védelme.

Az Rtv. 1. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőrség feladata az Alaptörvényben meghatározott feladatok mellett a határforgalom ellenőrzése, a terrorizmus elleni küzdelem és az e törvényben meghatározott bűnmegelőzési, bünfelderítési célú ellenőrzés, valamint a bűncselekményből származó vagyron visszaszerzése.

A fenti általános hatásköri leírást egészíti ki az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdésében rögzített taxáció, amely tételesen meghatározza a rendőrség által, a hatáskörében ellátandó feladatokat. Jelen panaszügy szempontjából kiemelés érdemel e taxáció 1. pontja, amelynek értelmében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését.

Az Rtv. 2. § -ának (1) bekezdés második mondata úgy rendelkezik, hogy a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. E kötelezettséggel szorosan összefüggésben az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak - az e törvényben foglaltak figyelembevételével - engedelmességgel, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A rendelkezésre álló rendőrségi iratok az igazoltatás alapjául szolgáló körülményt így jellemezték: a panaszos „megjelenése, ruházata és fiatalos mozgása – a korábbi tapasztalatok alapján – arra utalt, hogy esetlegesen kábítószer fogyasztott illetőleg tarthat magánál”. Ennek alapján az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdését megjelölve jogalapként, a panaszost a járőr igazoltatta.

A fenti hivatkozott jogszabályi helyek értelmezése alapján egyértelműen elmondható, hogy a rendőrnek azt a személyt kell igazoltatni, akinek a személyazonosságát meg kell állapítani, mert a közrend és közbiztonság, a bűnüldözés és bűnmegelőzés szempontjából vagy más, 29. §-ának (1) bekezdésében megfogalmazott további okból erre szükség van.

A Testület számos korábbi állásfoglalásában felhívta a figyelmet arra, hogy az igazoltatás szigorúan célhoz kötött intézkedés, amelyet minden esetben olyan konkrét tényeknek, körülményeknek kell megalapozniuk, amelyek alapján az eljáró rendőr okkal feltételezheti, hogy az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontjában meghatározott valamely cél elérése érdekében az igazoltatásra feltétlenül szükség van.

A Testület álláspontja szerint egy tény, vagy körülmény akkor teszi szükségessé az igazoltatást, ha az az objektív mérlegelés szerint a mindenkori tudományos és szakmai – különösen a kriminológiai, illetve kriminalisztikai – álláspontok alapján megalapozottan felveti a rendőri fellépés szükségességét. Minden ezzel ellenkező megközelítés kiüresítené a törvényi rendelkezést. A Testület megítélése szerint az, hogy a panaszos „megjelenése, ruházata és fiatalos mozgása” olyan szubjektív nézőpont, amely még úgy sem felel meg a tudományos és szakmai követelményeknek, hogy a járőr ehhez hozzátette, hogy a korábbi tapasztalatok alapján feltételezte, hogy a panaszos kábítószer fogyasztott, vagy tarthatott magánál.

Amennyiben a Testület elfogadná, hogy esetlegesen az intézkedő rendőrök pusztán szubjektív nézőpontja elegendő lenne a rendőrség fellépésére, úgy figyelmen kívül hagyná az Alaptörvény egyenlő bánásmódról vonatkozó Szabadság és Felelősség fejezet XV. cikkében foglalt, valamint az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) követelményeit. A hivatkozott alaptörvényi és jogszabályi követelmények alapján elmondható, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő, azaz Magyarország területén tartózkodó természetes személyekkel, ezek csoportjaival, valamint a

jogi személyekkel és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekkel szemben e törvény rendelkezései szerint azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell eljárni.

Az Ebktv. 4. §-ának d) pontja alapján az egyenlő bánásmód követelményét a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek jogviszonyaik létesítése során, jogviszonyaikban, eljárásaik és intézkedéseik során (a továbbiakban együtt: jogviszony) kötelesek megtartani.

Külön kiemelendő, hogy az igazoltatás érinti az igazoltatás alá vont személynek az Alaptörvény Szabadság és Felelősség fejezet VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez való jogát is, hiszen az igazoltatás immanens fogalmi eleme a személyazonosság megállapítása.

A Testület megítélése szerint a panaszolt ügyben a járőr a pusztán szubjektív nézőpontjára alapozott intézkedése nem biztosított az Rtv. 29. §-ában foglalt követelményeknek megfelelő célt és jogalapot, súlyosan sértette az Alaptörvény XV. cikkében foglalt egyenlő bánásmód követelményét, valamint a panaszos VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez való jogát.

2) A Testületnek értékelnie kellett továbbá az igazoltatás keretében foganatosított ruházat-átvizsgálás indokát, célját és jogalapját is.

Tekintettel arra, hogy az alapintézkedésre vonatkozóan az 1) pontban foglaltak szerint a Testület megállapította, hogy arra alapjogot súlyosan sértő módon került sor, a ruházat-átvizsgálást, mint különös intézkedés indokát, célját és jogalapját már külön nem vizsgálja, ugyanakkor az alapjogsérelmet megállapítja: a panaszos emberi méltóságához való jogából levezethető személyes integritáshoz való jogát.

3) A Testület vizsgálta, hogy a járőr intézkedése során az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében foglalt kötelezettségének eleget tett-e.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg.

A panaszos állítása szerint a járőr az intézkedés során nem azonosította magát, valamint nem tájékoztatta őt az intézkedés alapjául szolgáló körülményekről.

A rendelkezésünkre álló rendőrségi iratokban ugyanakkor az szerepel, hogy az intézkedő járőr a hivatkozott jogszabályi követelményeknek megfelelően azonosította magát és tájékoztatta a panaszost az intézkedés alapjául szolgáló körülményekről.

A rendelkezésre álló adatok alapján a Testület nem a panaszosi és a rendőri álláspont közötti összeütközést nem tudja feloldani, így nem állapítható meg a hivatkozott jogszabályok, ezen keresztül pedig a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrség a panaszos igazoltatását és ruházat-átvizsgálását megfelelő cél és jogalap nélkül fogatosította, amellyel sértette a panaszos személyes adatok védelméhez való jogát, valamint az egyenlő bánásmód követelményét, továbbá a ruházat-átvizsgálás tekintetében az emberi méltósághoz való jogát. A rendőr azonosításra és intézkedés alapul szolgáló körülményekről való tájékoztatásra vonatkozó kötelezettsége teljesítése tekintetében az egymásnak ellentmondó bizonyítékok miatt nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

Egyes alapjogok sérelme egyenként is elérte azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelmet megállapító állásfoglalását megalapozza, ezért a többszöri jogsérelmet súlyosító körülményként értékelte a Testület. Ennek megfelelően a rendelkező részben foglaltak szerint – az Rtv. 93/A.§-ának (6) bekezdése alapján – az állásfoglalást megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2018. április 19.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESZŐLET